

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 17 Ağustos 2011
Nr.ref: RK 130/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava no: KI 35/11

Başvurucu

Kosova Boşnakları Birliği

Kosova Yüksek Mahkemesinin U. Nr. 415/2010 sayı ve 27 Mayıs 2010 tarihli kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Prizren Belediyesine bağlı Reçan köyü mukimi Ramadan Sagdati tarafından temsil edilen Reçan'da bulunan Kosova Boşnakları Birliği (KBB)'dir.

İtiraz edilen karar

2. İtiraz edilen karar, KBB'ye 1500 avro tutarında para cezası kesen Merkez Seçim Komisyonu (bundan sonra MSK şeklinde anılacaktır) Siyasi Parti Kayıt Dairesi (bundan sonra SPKD şeklinde anılacaktır) kararını onaylayan Seçim İtiraz ve İhbar Komisyonunun (bundan sonra SİİK şeklinde anılacaktır) A Nr. 27/2010 sayı ve 28 Şubat 2010 tarihli kararına karşı Kosova Boşnak Birliğinin itirazını reddeden Kosova Yüksek Mahkemesinin A-U. Nr. 415/2010 sayı ve 27 Mayıs 2010 tarihli kararıdır.

Dava konusu

3. Başvurucu, Anayasanın somut maddelerini zikretmeyip SİİK'nin A Nr. 87/2010 sayılı kararının çelişkili ve anlaşılmasız olduğunu öne sürerek Kosova Yüksek Mahkemesinin 27 Mayıs 2010 tarihli kararına itiraz etmektedir. Başvurucu aynı zamanda SPKD'nin kararına ilişkin görüş beyanında bulunmasına imkan verilmediğinden de şikayetçidir. Başvurucu, itiraz hakkının anayasal hak olup bu hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

Yasal Dayanak

4. Anayasanın 113.7 ve 21.4 maddesi, 03/L-121 sayılı Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20, 22.7 ve 22.8 maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56 (b) kuralı.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

5. Başvurucu 8 Mart 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır) başvuru dilekçesini sunmuştur.
6. Anayasa Mahkemesi Bay Ramadan Sagdati'ye işlemin başlatıldığı ve davanın 35-11 numara ile kaydedildiğine dair 23 Mart 2011 tarihinde tebligat göndermiştir.
7. Aynı günde Anayasa Mahkemesi SİİK ve MSK'ye dava numarasının 35-11 olduğu ve aldıkları kararların Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi sürecinin başlatıldığı bilgisi verilmiştir.
8. Mahkeme Başkanının 18 Nisan 2011 tarih ve GJR. KI 35/11 sayılı emirnamesiyle Yargıç Robert Carolan raportör yargıç olarak tayin edilmiştir.
9. Aynı tarih ve KSH KI 35/11 sayılı emirname ile Yargıç Altay Suroy başkanlığında yargıçlar Snezhana Botusharova ve Iliriana Islami'den oluşan ön inceleme heyeti belirlenmiştir.
10. Seçim İtiraz ve İhbar Komisyonu 6 Nisan 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin tebligatına istinaden cevabını, kendi kararlarını ve bu kararları açıklayan destekleyici evrakı ve de diğer siyasi kuruluşlara karşı aynı kıstasların uygulandığına ilişkin delilleri sunmuştur.

Olguların Özeti

11. SİİK 25 Ocak 2010 tarihinde MSK SPKD tarafından 358 numara ile kaydedilmiş bir şikayet dilekçesi kabul etmiştir. Bu dilekçede, Kosova Cumhuriyeti Genel Seçimleri Yasasının 40.5 ve 119.2 maddelerine ve 12/2009 sayılı Seçim Kuralının 6.6 maddesine göre tüm siyasi kuruluşların mali rapor sunmaları gerektiği ve KBB ile

diğer 27 siyasi kuruluşun bu raporları sunmadığı belirtilmiştir. Bu kurallar kaydı yaptırılmış olan her siyasi kuruluşun seçimin birinci turu için 31 Aralık 2009 tarihine ve seçimin ikinci turu için 7 Ocak 2010 tarihine kadar mali rapor sunmaları zorunluluğunu öngörmüştür.

12. MSK SPKD 15 Şubat 2010 tarihinde böyle bir şikayeti KBB'ye göndererek şikayette öne sürülen görüşlerle ilgili olarak 18 Şubat 2010 tarihine kadar cevap vermesi istenmiştir.
13. Başvurucu olan KBB, SİİK'nin gönderdiği şikayetin herhangi bir nüshasını kabul etmediği için cevaplama imkanının olmadığını ileri sürmektedir.
14. SİİK'nin 23 Şubat 2010 tarihli duruşmasında MSK SPKD'nin gönderdiği bu şikayet hakkında alınan A. nr. 87/2010 sayılı kararda Genel Seçim Yasasının 40.1 maddesine dayanarak KBB siyasi kuruluşu 1500 avro tutarında para cezasına çarptırılmıştır.
15. Prizren'deki KBB karardan duyduğu memnuniyetsizlik neticesinde Kosova Yüksek Mahkemesine başvurup SİİK'nin 87/2010 sayı ve 23 Şubat 2010 tarihli kararını bozup para cezasının iptalini ve davanın yeniden görüşülmek üzere iadesini ve de SPKD'nin şikayetin mesnetsiz olarak reddini talep etmiştir.
16. Kosova Yüksek Mahkemesi 27 Mayıs 2010 tarihinde KBB'nin istemine ilişkin kararında para cezasının 5000 avroyu aşması durumunda ancak Yüksek Mahkeme nezdinde itiraz edilebileceğini öngören Genel Seçim Yasasının 118.4 maddesine atıfta bulunarak KBB'ni itirazını yerinde bulmamıştır.
17. 03/L-256 sayılı Genel Seçim Yasası değişikliği ile adı Seçim İtiraz ve İhbar Heyeti (bundan sonra SİİH şeklinde anılacaktır) şeklinde değiştirilen Seçim İtiraz ve İhbar Komisyonu, para cezasını ödemediği için KBB'ye 28 Şubat 2011 tarihinde, kesilen para cezasını ödemesi gerektiği yönünde bir uyarı göndermiştir.

Karşı tarafın iddiaları

18. SİİK 6 Nisan 2011 tarihinde MSK SPKD'ye gönderdiği A87/R1-2010 sayı ve 15 Şubat 2010 tarihli yazı vasıtasıyla SPKD tarafından mali raporla ilgi KBB'ye yapılan şikayetler hakkında açıklama imkanı verildiğini açıklamıştır.
19. SİİK, bu komisyona bağlı sekretaryanın 18 Şubat 2010 tarihine kadar KBB tarafından cevap almadığını ileri sürmektedir.
20. SİİK aynı cevapta JSZ siyasi kuruluşunun zikredilmesinin metnin Arnavutçadan Sırpçaya çevirisi esnasında meydana gelen teknik bir hata olduğunu açıklamıştır.

Başvurucunun iddiaları

21. Başvurucu, Seçim İtiraz ve İhbar Heyetinin SPKD'nin şikayetin onaylanıp KBB siyasi kuruluşunun para cezasına çarptırıldığı kararın, Anayasanın hangi maddelerinin ihlal edildiğini belirtmeden, Anayasaya aykırı olduğunu iddia etmektedir.
22. KBB, SİİH'nin kendi kararın gerekçesinde JSZ'yi zikrederek çelişkili ve anlaşılmaz olduğunu ve SPKD tarafından herhangi bir şikayet yazısı almadıkları için buna cevap verme imkanlarının olmadığını iddia etmektedir.

İstemin kabul edilirliliğinin değerdendirilmesi

23. Mahkemenin, başvurucunun istemi hakkında karar verebilmek amacıyla, öncelikle Anayasa belirtilip Yasa ve Anayasa Mahkemesi İctüzüğünde vurgulanan kabul edilirlilik koşulların yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmesi gerekmektedir.

24. Mahkeme, başvurucunun istemini Anayasanın 113.7 maddesine dayandırdığını tespit etmiştir. Anayasanın söz konusu maddesi şunu öngörmüştür:

“Bireyler, Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerinin kamu otoritelerince ihlal edilmesi durumunda, yasa ile belirtilen tüm kanun yollarının tüketilmesinden sonra dava açabilirler”.

25. Mahkeme öncelikle Anayasanın 21.4 maddesini “Anayasa ile güvence altına alınan temel hak ve özgürlükleri, uygulanabildikleri ölçüde tüzel kişiler için de geçerlidirler” dikkate alarak birey ve başvurucunun olduğu gibi tüzel kişilere uygulanan haklarla ilgili Anayasa davası açma hakkına sahip olduğunu değerdendirmektedir. Bu da başvurucunun Anayasanın 113.7 maddesinde belirtildiği üzere yasayla belirlenen vadelere riayet etmesini gerektirir.

26. Yansın 49. maddesi Anayasanın 113.7 ve Yasanın 47. maddesinde belirtilen bireysel başvuru haklarıyla ilgili süreleri aşağıdaki gibi belirlemiştir:

“Başvuru dört (4) aylık süre içerisinde yapılır. Süre, mahkeme kararının başvurucuya teslim edildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Tüm diğer durumlarda kararın veya hükmün alenen açıklandığı günde başlar.”

27. Başvurucunun başvuru dilekçesi 8 Mart 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesine teslim edilmiş olup bu davayla ilgili Kosova Yüksek Mahkemesinin çıkarttığı son karar 27 Mayıs 2010 tarihlidir ve başvurucuya 30 haziran 2010 tarihinde teslim edilmiştir (bkz. dava dosyası, teslim tesellüm tutanağı). Buna dayanarak Mahkeme, başvurunun yasal süre geçtikten sonra yapıldığını ve istemin bu haliyle anayasal ve yasal hükümlerle uyumlu olmadığını tespit etmiştir.

28. Mahkemenin SİİH'nin 87/2010 sayı ve 23 Şubat 2010 tarihli kararıyla ilgili süreleri uygulamış olsa bile bu durumda da yasal sürenin aşıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden başvuru Anayasa ve Yasa hükümleri ile örtüşmemektedir.

29. Dava konusuna ilişkin tüm olgu ve delillerin incelenip davaya ilişkin danışmalar yapıldıktan sonra Mahkeme, başvuru dilekçesinin başvurucuya son kararın teslim edildiği tarihten itibaren dört aylık sürenin aşıldığı tespitinde bulunmuştur.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasanın 113.7 ve Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 49. maddesi ile İçtüzüğün 36 (1b) ve 56 (2) kurallarına dayanarak 7 Temmuz 2011 tarihinde yapılan duruşmalarda Anayasan Mahkemesi, oybirliğıyle:

- I. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Robert Carolan, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza